

«Μυστικά» για έναν ζεστό χειμώνα

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Πώς θα επιτύχουμε τη μεγαλύτερη απόδοση του τζακιού μας αναλύει ο καθηγητής Γιώργος Μαντάνης

Τα μυστικά του ξύλου και τον ρόλο του κάθε είδους για τη σωστή λειτουργία και απόδοση του τζακιού μας αναλύει ο καθηγητής στο ΤΕΙ Θεσσαλίας, Γιώργος Μαντάνης, (Τμήμα Σχεδιασμού & Τεχνολογίας Ξύλου & Επίπλου στην Καρδίτσα), υπογραμμίζοντας ότι δεν είναι όλα τα ξύλα κατάλληλα για καύσιμη ύλη.

Άλλα είδη, διευκρινίζει, είναι κατάλληλα για «προσάναμμα», άλλα είδη είναι κατάλληλα για την «κυρίως καύση» που θέλουμε να κρατήσει για πολλές ώρες. Επιπρόσθετα, η φωτιά στο τζάκι εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό κι από το μέγεθος των καυσόξυλων που επιλέγουμε, καθώς επίσης και από την υγρασία τους.

Τα πιο συνηθισμένα στη χώρα μας είδη είναι η δρυς, η ελιά, η οξιά και το έλατο, ανάλογα με την περιοχή και τη διαθεσιμότητα που υπάρχει. Διαλέγουμε συνεπώς τα καυσόξυλα που επιθυμούμε και τα προμηθευόμαστε έγκαιρα, ώστε να είναι όσο το δυνατό πιο ξερά.

Η καλύτερη εποχή είναι το πολύ μέχρι τα μέσα του Σεπτεμβρίου. Σίγουρα, προσθέτει

ο κ. Μαντάνης, τους καλοκαιρινούς μήνες βρίσκουμε στην αγορά τα πιο ξερά ξύλα. Καλής ποιότητας καυσόξυλα έχουμε κι από άλλα είδη, π.χ. αείφυλλα πλατύφυλλα (πουρνάρι, αριά, κουμαριά, φιλύκι) και οπωροφόρα δέντρα (μηλιά, κερασιά, αμυγδαλιά).

Το ξύλο της δρυός, αναφέρει ο ίδιος, προτιμάται στις περισσότερες των περιπτώσεων, διότι αφενός μεν δίνει ωραία φλόγα, χωρίς προβλήματα, και αφετέρου έχει μεγάλη διάρκεια καύσης.

Μεγάλο ρόλο παίζει και η διαθεσιμότητα των καυσόξυλων. Έτσι, στα νησιά μας συνηθίζεται η ελιά, ενώ στις περιοχές που γειτονεύουν με την οροσειρά της Πίνδου η οξιά συναγωνίζεται τις δρύες. Πολύ καλός είναι ο συνδυασμός δύο ειδών, όπως π.χ. οξιά και δρυς, οξιά και ελιά, ελάτη και δρυς, ελάτη και ελιά, γιατί η οξιά και η ελάτη καίγονται γρηγορότερα και ευκολότερα διευκολύνοντας έτσι τη δρυ ή την ελιά που καίγονται με πολύ αργούς ρυθμούς.

Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να δίνεται και στην αποθήκευση των καυσόξυλων, τόσο στον τρόπο στοίβαξης, όσο και στη θέση αποθήκευσής τους. Είναι αλήθεια, σύμφωνα με τον καθηγητή, ότι τα καλύτερα καυσόξυλα είναι αυτά που έχουν αποθηκευτεί για διάστημα μεγαλύτερο από 2 χρόνια και έχουν πλήρως ξηραθεί.

Τα ξύλα πρέπει να αποθηκεύονται σε στεγασμένο και καλά αεριζόμενο χώρο και η περιεχόμενη υγρασία τους να είναι κάτω από 25%. Είναι αλήθεια ότι σήμερα στην ελληνική αγορά τα καυσόξυλα πωλούνται «χλωρά», με υγρασίες 30% έως 70%. Σύμφωνα με τον καθηγητή δεν έχει σημασία που άλλαξε ο νόμος, δηλαδή τα ξύλα να πωλούνται με τον όγκο (κυβικό) και σίγουρα είναι ψέματα ότι η κατάσταση στην ελληνική αγορά των καυσοξύλων έχει βελτιωθεί.

Αναλυτικότερα ο κ. Μαντάνης στην εργασία του, αναφέρει πως ορισμένα είδη ξύλου παράγουν πολύ καπνό και έχουν δυσάρεστη οσμή. Άλλα δεν καίγονται εύκολα με αποτέλεσμα να μην παράγουν την απαιτούμενη θερμότητα. Ανάλογα με το μέγεθος των χώρων που θέλουμε να ζεστάνουμε, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ως προσάναμμα ή στα αρχικά στάδια της καύσης «μαλακή ξυλεία», δηλ. κωνοφόρα, όπως πεύκο ή έλατο που «αρπάζουν» πολύ εύκολα και δίνουν γρήγορα μεγαλύτερη φλόγα. Έχουν όμως το μειονέκτημα ότι μπορεί να «σκάνε». Γι' αυτό συνήθως προτιμάμε πιο κατάλληλο προσάναμμα, π.χ. λεπτά κλαδιά που τοποθετούνται ανάμεσα στα ξύλα για την έναρξη της καύσης ή και «πλακέτες προσανάμματος» που διατίθενται στο εμπόριο, και μετά στην κυρίως καύση χρησιμοποιούμε «σκληρά ξύλα», δηλ. πλατύφυλλα όπως δρυς, πουρνάρι, ελιά που έχουν μεγάλο βάρος, είναι πυκνά και καίγονται με ήρεμη φλόγα.

Γενικά, ξύλα με μικρή πυκνότητα επειδή διαθέτουν μεγάλο ποσοστό κενών χώρων (άρα και οξυγόνο), καίγονται ευκολότερα από ξύλα μεγάλης πυκνότητας. Σ' αυτό βοηθά και η παρουσία του εξαιρετικά εύφλεκτου ρετσινιού. Γι' αυτό ορισμένοι χρησιμοποιούν «δαδοποιημένο ξύλο» (δαδί), δηλαδή ξύλο πεύκου με υψηλή συγκέντρωση ρετσινιού, ως προσάναμμα. Είναι αλήθεια ότι τα πεύκα είναι πολύ επικίνδυνα για κυρίως καύση. Δεν θα πρέπει να καίμε καυσόξυλα πεύκων διότι παραμονεύει ο κίνδυνος της πυρκαγιάς. Πέρυσι στην Ελλάδα είχαμε 75 περιστατικά πυρκαγιών εξαιτίας των τζακιών.

Είναι επίσης αλήθεια ότι η δρυς («δένδρο»), η ελιά και το πουρνάρι είναι τα καλύτερα καυσόξυλα στην ελληνική αγορά. Φέτος άρχισε να γίνεται πώληση και ξύλων ακακίας από δασικές φυτείες, ως καυσόξυλου, γεγονός που δεν είναι ορθολογικά σωστό μιας και το ξύλο της ακακίας είναι πολύτιμο και είναι αλήθεια ότι θα μπορούσε να αξιοποιηθεί πολύ καλύτερα για άλλη χρήση.

Για καλύτερη απόδοση στο τζάκι μας το ζητούμενο είναι η κατασκευή του σύμφωνα με τον κ. Μαντάνη. Το τζάκι αποτελεί μία μικρή κατασκευή που πρέπει να είναι καλοσχεδιασμένη, ώστε «να τραβά καλά», όπως συνηθίζεται να λέμε, ανεξάρτητα από το μέγεθος της φωτιάς. Το πόσο καλά τραβάει το τζάκι επηρεάζεται βέβαια κι από την επιφάνεια που καταλαμβάνει η φωτιά μέσα στην εστία. Επίσης, είναι χρήσιμο τις πρώτες φορές που θα λειτουργήσουμε το τζάκι να ελέγξουμε πόσο εκτεταμένη φωτιά μπορεί να ικανοποιήσει χωρίς αυτό να καπνίζει.

Σημαντικό, επίσης, είναι ο τύπος της εστίας που έχουμε. Η ποσότητα της θερμικής ενέργειας που δίνει ένα τζάκι εξαρτάται σημαντικά από την εστία, που μπορεί να είναι χτιστή με πυρότουβλα (απόδοση 15%), προκατασκευασμένη με μαντέμι (απόδοση 25%) ή ενεργειακή (απόδοση ως και 85%). Είναι αλήθεια, προσθέτει, ότι τα ενεργειακά τζάκια προτιμούνται σήμερα, διότι έχουν τη μεγαλύτερη θερμική απόδοση.

Ενεργειακά λέμε τα τζάκια που έχουν αεροθάλαμο στο πίσω και κάτω μέρος του χώρου καύσης στον οποίο ανακυκλώνεται και θερμαίνεται ο αέρας του δωματίου, αυξάνοντας έτσι την απόδοση του τζακιού. Ρόλο παίζει και η επιλογή της πόρτας του τζακιού που πρέπει να είναι άριστης ποιότητας για να απομονώνει τον αέρα. Εννοείται ότι τα καυσόξυλά μας πρέπει να είναι ξερά. Η θερμότητα που δίνει το τζάκι εξαρτάται βέβαια από το είδος και το μέγεθος των καυσόξυλων που χρησιμοποιούμε, αλλά επιπρόσθετα εξαρτάται κι από τον τρόπο τοποθέτησής τους στην εστία. Αυτό είναι ένα «μυστικό» στην επιτυχία της καλής φωτιάς. Δεν πρέπει τα ξύλα να είναι στριμωγμένα μεταξύ τους για να μπορεί να κυκλοφορεί ο αέρας ανάμεσά τους και να τα τροφοδοτεί με το απαραίτητο για την καύση οξυγόνο.

Τέλος, σύμφωνα με τον κ. Μαντάνη, είναι δεδομένο ότι το ξύλο ως καυσόξυλα, δεν γίνεται και δεν μπορεί να αντικαταστήσει εξ' ολοκλήρου βασικές καύσιμες ύλες, όπως φυσικό αέριο, pellets κ.ά., αλλά μόνο να παίζει συμπληρωματικό ρόλο. Γι' αυτό στις ανεπτυγμένες χώρες του κόσμου (Δ. Ευρώπη, Β. Αμερική) κυρίαρχο καύσιμο είναι σήμερα το φυσικό αέριο (με ελάχιστες επιβλαβείς εκπομπές και άριστη καύση), ενώ στην Ευρώπη αναμένεται ότι τα pellets θα ξεπεράσουν σε παραγωγή τις επόμενες δεκαετίες πολλά από τα συμβατικά καύσιμα (εκτιμώμενη παραγωγή, >100 εκατ. τόνοι).

Πηγή: newsbeast.gr